

VA PENSIERO

DE EUFRAAT EN HAAR VERHALEN

WORLD OPERA LAB
&
MUSEUM VAN LOON

CAST

Sabra El Bahri Khatri: Sopraan
Shwan Sulaiman: Zang & saz
Haytham Safia: Ud
Vincent Martig: Klarinet & verteller
Wim Dijkstra: Piano

TEAM WORLD OPERA LAB

Regie & concept: Miranda Lakerveld
Arrangementen *Nabucco*: Vincent Martig & Shwan Sulaiman
Kostuums: Jantine Kraaijeveld & Shiri Esh Har
Dramaturgisch advies: Hosam Alqalqeely
Geluid: Jeroen Hoekstra
Klei-objecten: Anna Lambert
Artistiek assistent: Janneke Rinzema
Productieleider: Said Touhami & Jasper Berben
Fondsenwerving: Ciska van Beek
Campagnebeeld: IJzeren Gordijn & Ellis Biemans

TEAM MUSEUM VAN LOON

Artistiek leider: Gijs Schunselaar
Samensteller expositie: Milou Francisca
PR: Merel Rosamarijn Krot

De teksten uit de voorstelling zijn gebaseerd op artikelen van Maurits van Loon, het proefschrift van Nour Munawar en interviews met archeologen uit Nederland en Syrië. Met grote dank aan Geralda Jurriaans & Laurien de Gelder (Allard Pierson Museum), Peter Akkermans, Diederik Meijer, Hans Curvers, Barbara Stuart, Anas Al Khabour, Riens de Boer & Dominique Ngan-Tillard (Centre for Global Heritage and Development), Het Grote Midden Oosten Platform, Rachel Traboulsi, Azat Almoud & Roya Foundation Raqqa. Met speciale dank aan Sinan Vural, Philippa van Loon & Özkan Gölpinar.

Va Pensiero: de Eufrat en haar verhalen is een samenwerking tussen World Opera Lab en Museum Van Loon en wordt gespeeld tijdens het Grachtenfestival 2021.

Lezingen

Bij de opera zijn bijzondere lezingen georganiseerd.
Met een operakaartje heeft u hier gratis toegang toe.
Van tevoren aanmelden via museumvanloon.nl/vapensiero

THE IMPORTANCE OF ARCHAEOLOGICAL HERITAGE IN THE MIDDLE EAST

Met o.a. Umayya Abu-Hanna, Peter Akkermans en Miranda Lakerveld
ZO 15 AUG (ENGLISH) | 15.00 | DEBATE

≈

GESCHIEDENIS MET NIEUWE OGEN ZIEN

Hosam Alqalqeely
MA 16 AUG | 20.00

≈

MAURITS VAN LOON'S ARCHEOLOGISCHE WERK AAN DE EUFRAAT

Diederik Meijer
WO 18 AUG | 20.00

≈

LIFECYCLES OF CULTURAL HERITAGE

Nour Munawar
DO 19 AUG (ENGLISH) | 20.00

≈

DE BEWONERS LANGS DE EUFRAAT

Esseline van de Sande
VR 20 AUG | 20.00

Watermeisjes langs de rivier de Eufraat bij Tell Selenkahiye. Foto: Diederik Meijer, 1972-1975

De Eufraat - moeder van onze beschavingen

TEKST MIRANDA LAKERVELD, WORLD OPERA LAB

De Eufraat – de rivier die door Irak, Syrië en Turkije stroomt, is de moeder van onze beschaving. In de allereerste religieuze teksten van bijna 5.000 jaar geleden wordt de rivier geprezen, volgens de heilige boeken is de Eufraat een van de vier rivieren die direct vanuit het Paradijs naar de aarde stroomt, de eerste steden ontstonden aan haar oevers, en het eerste schrift, de eerste mythologische verhalen werden daar in kleitabletten in spijkerschrift vereeuwigd. Zelfs de eerste muziek die ooit genoteerd werd, ontstond aan haar oevers.

De invloed van de Eufraat reikt ver; die eerste mythes op die oude kleitabletten zijn het fundament waarop de mythologie van Europa rust. Haar water blijft door onze culturen stromen. Zo speelt de beroemde opera *Nabucco* zich af aan haar oevers en is *Va Pensiero* de eeuwige klaagzang van volken in ballingschap geworden.

De Eufraat is in grote problemen; door de bouw van dammen staat ze op het punt van uitdrogen. Over deze onvoorstelbare ontwikkeling wil ik al heel lang een voorstelling maken. Hoe bestaat het dat we deze bron van cultuur en wijsheid langzaam laten verdwijnen en wat voor effecten zal dat hebben? En reikt het effect van haar verdwijning net zo ver als haar verhalen?

Normaliter doe ik veldwerk in het gebied waar ik een voorstelling over maak. Maar, onderzoek in het Eufraat-gebied was de afgelopen jaren onmogelijk en ik begon het somber in te zien over het project. Tot ineens een onverwachte figuur aan de horizon verscheen: Maurits van Loon (1923-2006). De grondlegger van Museum Van Loon was archeoloog en deed baanbrekend werk aan de Eufraat, in de tijd dat de eerste dammen gebouwd werden. Ineens ging er een nieuwe wereld open. Gijs Schunselaar, de directeur van Museum Van Loon, en ik, besloten om de verhalen van de Eufraat en de archeologie van Maurits van Loon te verknopen.

Ineens vloeide alles samen; als water. Alsof de verhalen zichzelf wilden vertellen. We hadden zeer inspirerende gesprekken met archeologen die in het Eufraatgebied hebben gewerkt, deden onderzoek naar muziek over de Eufraat en lazen Sumerische teksten. In

het onderzoek kwam ook de *Hurrian Hymne* bovendrijven, een melodie die bijna 4.000 jaar oud is, opgeschreven in spijkerschrift. Dit is een van de stukken die we vanavond spelen, en het is de eerste keer dat deze melodie live in Nederland te horen zal zijn.

Ik ben trots op dit team. Met musici Haytham Safia, Wim Dijkstra, Vincent Martig en Shwan Sulaiman werk ik al jaren. We hebben een geweldige manier ontwikkeld om de juiste muziek te vinden; de muziek die

lijkt uit te komen, het Eufraatgebied wordt geteisterd door conflicten.

De archeologische vondsten die Maurits van Loon en zijn teams hebben opgegraven, kwamen deels in het museum in Raqqa terecht. Het museum en haar collectie werden vernield tijdens de oorlog in Syrië. Maar de tijd stroomt verder en brengt nieuwe inspiratie. Vandaag de dag hebben Azat Almoud en zijn collega's van Roya Foundation in Raqqa hun museum met eigen

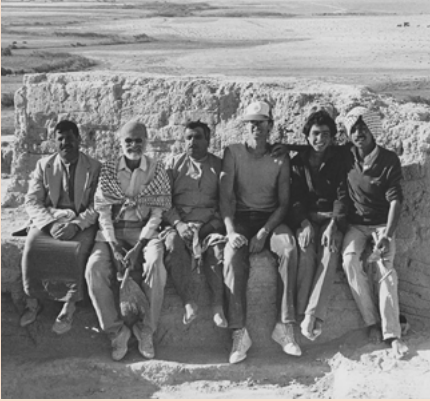
Adilla Finchaan controleert haar door droogte geteisterde grond in Latifiyah. Foto: Hadi Mizban, AP, July 2009

u vanavond hoort is voor het overgrote deel door het ensemble bewerkt, en zo ontstaat een uniek geluid. Voor het eerst werken we met jonge sopraan Sabra El Bahri Khatri, een inspirerende zangeres en een enorm talent. Zij zingt zowel melodieën uit *Nabucco*, als traditionele muziek uit Syrië en Irak.

Volgens Islamitische overlevering luidt het opdrogen van de Eufraat het einde der tijden in. Er zal oorlog uitbreken, en hebzucht zal zegevieren. De voorspelling

handen weer opgebouwd. In Nederland werken archeologen van het *Scanning for Raqqa* project aan nieuwe technieken met 3d scans van objecten zodat ze niet meer verloren kunnen gaan. Denkers als Nour Munawar onderzoeken hoe Irak en Syrië weer heel kunnen worden, met hulp van het archeologische erfgoed.

De scherven worden voorzichtig naast elkaar gelegd en beginnen –bijna– weer een verhaal te vormen.

Maurits van Loon (tweede van links) met Syrische collega's bij Tell Hammam et-Turkman.
Foto: archief van 'The Van Loon Project', 1984

Samen verhalen vertellen

TEKST GIJS SCHUNSELAAR, MUSEUM VAN LOON

De scherven waar Miranda mee eindigt, vertellen samen een verhaal. Een verhaal dat je misschien nieuw zou willen noemen, als je het nog niet kende. Maar: *Va Pensiero* vervlecht juist oeroude teksten en muzikale tradities en richt onze blik op een gebied dat zo vormend is geweest voor culturele beschaving wereldwijd.

Het is januari 2020 wanneer ik Miranda voor het eerst ontmoet. Museum Van Loon heeft op dat moment recent een koerswijziging doorgevoerd, een kanteling van een eurocentrisch frame naar een meerstemmig geluid. Het museum zal met dezelfde ingrediënten als voorheen – de collectie, de locatie en de familiegeschiedenis van het

regentengeslacht Van Loon – een breder palet aan verhalen vertellen.

Met ruim baan voor verhalen die voorheen minder gehoord werden. Een huis dat zo verbonden is met de wereld als het pand aan de Keizersgracht 672 – het tegenwoordige Museum Van Loon – geeft hiervoor talloze aanknopingspunten. Zo stond op het moment dat ik Miranda ontmoette onze tentoonstelling *Aan de Surinaamse grachten*, over de connectie tussen de familie Van Loon, de WIC en het Amsterdam-Surinaamse plantagesysteem in de 18de en 19de eeuw.

Miranda en ik spraken over de plannen van Museum Van Loon om een tentoonstelling te maken waarin het Eufraatgebied centraal staat. Met – voor het museum – het archeologisch werk van Maurits van Loon als uitgangspunt; en met als belangrijk doel om de invloed van dit bassin van beschaving op de Europese renaissance te duiden en de gezamenlijke geschiedenis te presenteren. Die tentoonstelling – *Recht uit het hart!* – komt er, in 2023, de vijftigste verjaardag van ons museum en de honderdste geboortedag van Maurits van Loon.

Het verhaal bleek echter rijker dan gedacht en stroomde als vanzelf naar *Va Pensiero* in 2021. Miranda schetste al haar wens om een opera te maken over het Eufraatgebied, en met onze gezamenlijke *drive* konden we experts en andere betrokkenen enthousiast maken. Hierna volgt een verslag van de gesprekken die we hadden met de vele archeologen die in Syrië werkzaam zijn geweest, waarvan een fiks aantal oorspronkelijk student was bij Maurits van Loon. Dit leverde ook nog eens

mooie anekdotes op over Maurits van Loon. Persoonlijke herinneringen kwamen ook naar boven in het gesprek dat we hadden met dochter Philippa van Loon, die enige malen mee ging op expeditie.

Het mooie van graven is ontdekken. Tijdens onze graaftocht ontdekte ik wat ik hier wel de aard van de archeoloog zou durven noemen. Pragmatisch; je staat toch onder moeilijke omstandigheden in het veld je werk te doen. Relativerend; niet verwonderlijk wanneer je telkens weer oog in oog staat met millenia-oude beschavingen. Grondig; vastleggen en in kaart brengen lijken tot de hoogste vaardigheden van een archeoloog te behoren. En: vrolijk, optimistisch. Ik heb nog niet kunnen bevatten wat daar de diepere grond van is.

Deze eigenschappen – alhoewel hier waarschijnlijk te generiek gepresenteerd – bleken ook van toepassing op twee mensen die voor ons vele archeologie-balletjes hebben doen rollen: Geralda Jurriaans en Laurien de Gelder van het Allard Pierson Museum. In de collectie van dit museum bevinden zich ook opgravingen van Maurits van Loon, en Geralda en Laurien hebben ons wegwijs gemaakt in het domein der archeologie.

Samen verhalen vertellen, over gedeelde geschiedenissen, verhalen die blikken kunnen doen kantelen en een nieuw perspectief openen: wij zijn blij dat *Va Pensiero: de Eufraat en haar verhalen* het licht ziet. Dat een rivier op het punt van uitdrogen staat, is indrukwekkend in zichzelf; laat dat met de stroom aan verhalen in elk geval niet gebeuren.

Hosam Alqalqeely tijdens veldwerk in Aljazira

De rivier die door mijn ziel stroomt

TEKST HOSAM ALQALQEELY – ARCHEOLOG & DRAMATURGISCH ADVIES

In de afgelopen vijf jaar heb ik meegedaan aan verschillende projecten over mijn land Syrië. Soms als archeoloog en soms als vluchteling uit het geteisterde land. Het ging bijna altijd over Syrië in het algemeen of over de oorlog in Syrië. *Va pensiero* is anders. Dit project heeft mooie herinneringen aan het verleden opgewekt. Niet alleen herinneringen, maar ook ervaringen die ik ruim 15 jaar geleden mee heb gemaakt en nu weer vanuit de Nederlandse context op terug kan kijken.

Als het om Syrië gaat, denkt iedereen meteen aan de oorlog of aan de grote steden, vooral Damascus en Aleppo en hun geopolitieke rol in dat gebied. Wat ik heel

interessant vind in dit project is dat het specifiek om "Aljaziera" gaat. Aljaziera is de gemeenschappelijke naam van de drie Syrische provincies (Raqqa, Hasaka en Dir-Alzor). Die drie provincies worden informeel "De vergeten provincies" genoemd. Dus de naam Aljaziera ("eiland") komt wel van de geografische ligging tussen Tigris en Eufraat, maar het geeft ook uitdrukking aan de huidige situatie van de regio.

De regio die ooit, 5.000 jaar geleden, vol was met leven, culturen, nomadische karavaans en handelsstations, en natuurlijk de conflicten tussen de verschillende koninkrijken. Door de jaren heen was de Eufraat niet alleen een geografische grens voor de regio, maar ook wel de ruggengraat van deze regio. De Eufraat was niet alleen de drager van goederen, maar ook van politieke ambities en verschillende culturen van en naar Aljaziera.

Als Syriër heb ik heimwee naar de steden waar ik heb gewoond, vooral Damascus, mijn stad en Aleppo. Als archeoloog voel ik nostalgie, niet voor deze steden, maar zeker voor Aljaziera en de rivieren die ook door mijn ziel hebben gestroomd. Toen ik daar voor mijn eerste keer in 2004 was, voelde ik me in een nieuw land met een nieuw landschap en vreemde dialecten. Toch voelde ik me thuis, en daarnaast voelde ik me zo welkom.

Vóór de oorlog was Aljaziera de "Kaaba" voor archeologen die geïnteresseerd waren in de oudheden van het oude Nabije Oosten. Totaal zijn er in Aljaziera een paar honderd "Tells". In de zomer waren meer dan 40 teams druk bezig met de opgravingen overal in Aljaziera.

De oorlog heeft niet alleen de mensen en hun heden waarin ze leven getroffen, maar ook hun geschiedenis. De meeste opgravingen hebben 10 jaar stilgestaan. Door politieke conflicten en de verspreiding van verschillende strijdkrachten op het eiland wordt Aljaziera helaas niet meer aantrekkelijk voor de archeologische missies.

Het lijkt erop dat de geopolitieke situatie in de regio langzaam richting stabiliteit gaat. Daarom is het voor ons als archeologen en Syriërs, en vooral als mensen die geïnteresseerd zijn in werelderfgoed, belangrijk dat Aljaziera zijn rol als cultureel centrum herneemt dat de hele wereld kan inspireren. Wat kan worden bereikt door eraan te werken om dit gebied weer in het zonnetje te zetten. Door op alle niveaus deze regio weer op de voorgrond te brengen. Precies zoals Maurits van Loon in de jaren '70 heeft gedaan tijdens de bouw van de Tabqa dam. Toen begonnen hij en honderden archeologen vanuit de hele wereld de vondsten en schatten van Aljaziera veilig te stellen voor het stijgende water. Nu is onze rol om deze actie tot leven brengen. Dit project zie ik als een nieuw fundament in dit lange proces, door de levende verhalen van de Eufraat opnieuw te vertellen.

De interviews

TEKST JANNEKE RINZEMA, WORLD OPERA LAB

JUNI 2021 - Een week lang betrekken Miranda en ik een pop-up kantoor in Museum Van Loon. Ik help haar bij de research voor de opera *Va Pensiero* en in de tuin van dit museum zullen wij samen met Gijs en Milou Francisca (van Museum Van Loon) de komende week de ene na de andere archeoloog ontmoeten. Mensen die hun hele werkende leven hebben doorgebracht met het doorspitten van Syrische grond, heuvels, tells en de oevers van de Eufraat. Mensen door wiens handen duizenden scherven, potten, ringen, vazen, kralen, munten en figurines gingen. Door wie eeuwenoude beschavingen werden ontdekt, het vroegste aardewerk van Syrië het licht zag, en die vakgebieden aan Nederlandse universiteiten oprichtten om anderen te kunnen vertellen erover. Urenlang vuren we onze vragen op hen af. Waar hebben ze opgegraven? Wat hebben ze gevonden? Hoe belangrijk was dat? Wat heeft het hen geleerd? Wat leert het ons voor de toekomst? Informatie die niet alleen belangrijk is om grip te krijgen op het complexe gebied, maar die hopelijk ook de opera *Va Pensiero* in een nieuw daglicht kan zetten.

We spreken Peter Akkermans, hoogleraar Archeologie in Leiden. 25 jaar lang kwam hij in Syrië, om daar elk jaar een paar maanden opgravingen te doen. 'Er werd een dam gebouwd in de Eufraat en daarvoor moest de grond razendsnel blootgelegd worden. De hele internationale gemeenschap hielp mee.' Peter vertelt hoe het gebied een belangrijk onderdeel van zijn leven is geworden, hoe hij bevriend raakte met de Syriërs en hoe hij zijn carrière te danken heeft aan de opgravingen daar. Maar ook dat hij sinds 2011 geen voet meer in het gebied heeft gezet, het jaar dat de oorlog uitbrak.

Ook de Syrische archeoloog Hosam Alqalqeely werkte mee aan noodopgravingen rond de Eufraat. Als we hem vragen wat de archeologie hem heeft geleerd, vertelt hij hoe archeologie

hem toleranter heeft gemaakt. 'Kennis van archeologie kan ons helpen om verdraagzamer naar elkaar te zijn. In Syrië word je bijvoorbeeld op de basisschool al geleerd dat sommige groepen hier niet thuishoren; de bron van het eeuwenoude conflict. Maar tijdens de opgravingen rond de oevers van de Eufraat ontdekte ik het tegenovergestelde. We horen allemaal in dit gebied thuis, onze gedeelde historie gaat eeuwen ver terug. Dat gaf me een nieuwe blik op maatschappelijke opbouw. Het is voor mij exemplarisch voor wat kennis van erfgoed kan betekenen.'

We spreken de Syrische wetenschapper en archeoloog Nour Munawar. Nour, die inmiddels in de VS woont, is onlangs in Amsterdam gepromoveerd op de reconstructie van Syrisch erfgoed in post-

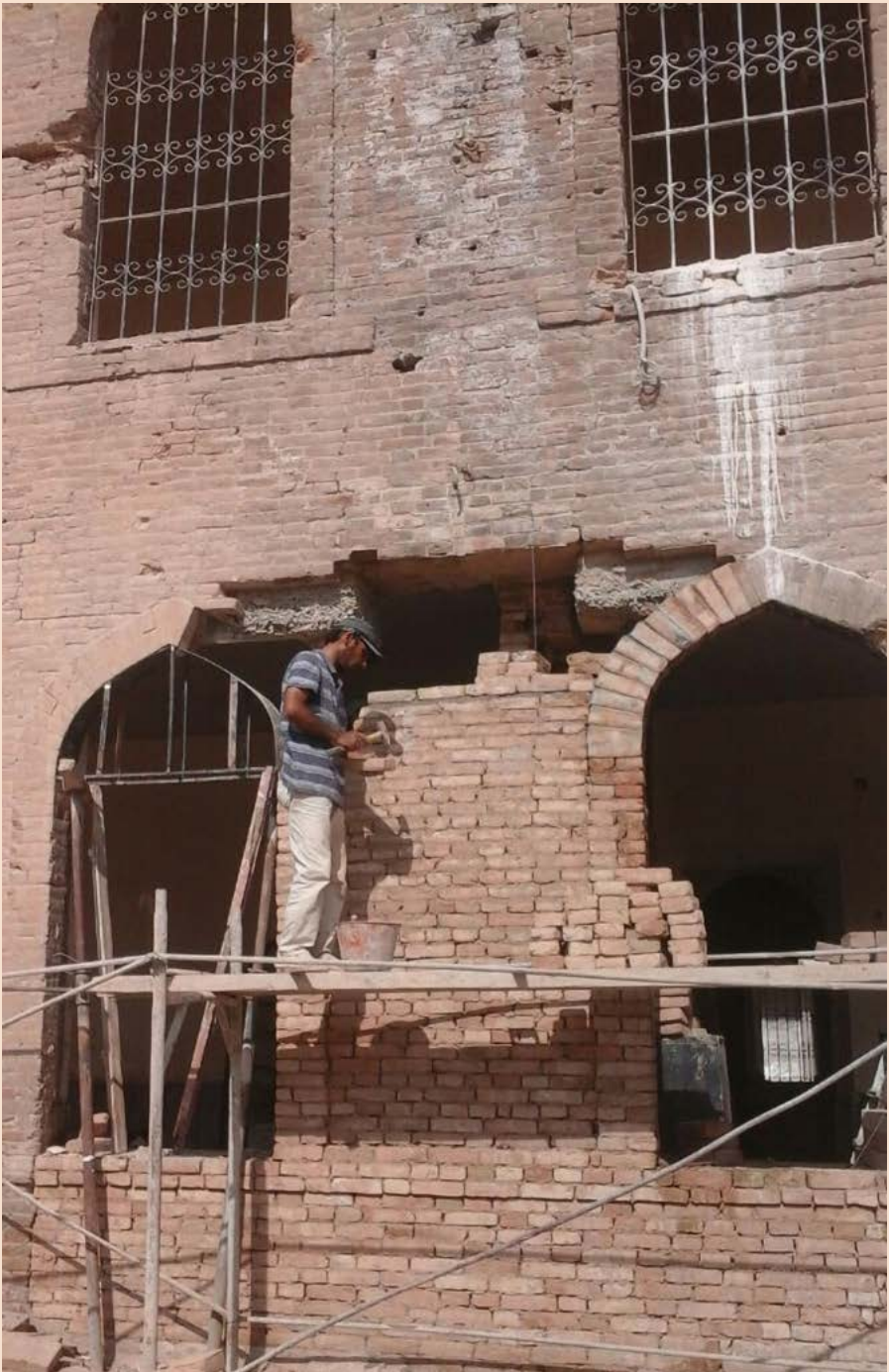
conflict context. 'De Syrische bevolking is verspreid over de wereld, meer dan de helft woont in de diaspora. Veel van hen weten weinig over hun land en haar verleden. We moeten hen leren over hun geschiedenis. Dat helpt, zo kunnen we hun zelfvertrouwen herstellen. Naast de historische waarde is dat óók het belang van erfgoed.'

Ook ontmoeten we archeologen en hoogleraren Hans Curvers, Barbara Stuart en Diederik Meijer. Net zoals Peter Akkermans groeven ook zij jarenlang in Syrië. Sommige van de opgravingen mochten mee naar Nederland, de belangrijkste vondsten werden overgebracht naar Raqqa. Inderdaad, Raqqa. De stad wiens naam de afgelopen jaren door de kranten zong als hoofdstad van het kalifaat. Ze vertellen hoe dit museum jarenlang symbool stond voor alles wat Syrië juist níet verdeelde, maar bij elkaar diende te houden: hun gedeelde historie. Wat er in de oorlog met al hun opgravingen gebeurd is? Ze weten het niet, maar vrezen het ergste.

Omdat we meer willen weten, speur ik het internet af. Algauw is duidelijk dat het museum in de oorlog zwaar beschadigd is, het ligt compleet in puin. Maar er gloort hoop. Via een artikel op een Engelse blog stuiten we op de Syrische NGO Roya. Zij hebben de afgelopen jaren het museum steen voor steen weer opgebouwd, ze hebben de graffiti van de muren geboend en de kogelgaten in de gevel gedicht. Via Facebook leg ik contact met Azat Almoud, oprichter van de NGO. We mogen hem bellen. In beeld verschijnt een man van een jaar of 30 met een baseballpetje op. Hij vertelt dat het zijn missie is om het erfgoed van Syrië te bewaren, koste wat kost.

'Mensen uit heel Europa kwamen vroeger om mijn stad te bekijken. Nu wordt Raqqa ook wel 'de onleefbare plaats' genoemd, dat raakt mij in mijn hart. Het is mijn missie om de stad weer op te bouwen. Daarom zijn we het museum gaan herstellen. Het museum staat symbool voor ons erfgoed en het bewaren daarvan is zie ik als mijn belangrijkste taak. Daar zal ik de rest van mijn leven mee doorgaan.'

Met hulp van een Zwitsers fonds is het Azat inderdaad gelukt het museum te herstellen. De muren staan weer overeind, het dak zit er weer op en de mozaïeken zijn hersteld. Maar de collectie helaas niet. De duizenden zorgvuldig opgegraven stukken van alle archeologen die we spraken, het erfgoed waar met zoveel liefde en aandacht onderzoek naar is gedaan, de waarde die het heeft voor de toekomst, voor Syriërs wereldwijd, voor de wetenschap, voor onze blik op elkaar: het is waarschijnlijk allemaal voorgoed verdwenen in de zakken van plunderslaars. Het komt aan als een mokerslag.

Restauratie aan de gevel van het Raqqa Museum. Foto: Azat Almoud, aanvang restauratie 2018

Liedteksten – korte vertalingen

Ouverture

Verdi/Sumerisch gebed, 2700 B.C.

*De heilige Eufraat, brengt overvloed
Ze beschermt de gewassen, de steden en de tempels
Richt je blik op de bron van het leven*

Rivier uit het Paradijs

*In het Paradijs, bij de levensboom, is de bron van de Eufraat
Haar water is helder en zoet en stroomt vanuit het paradijs naar de aarde*

Baran Bari – (traditioneel – Koerdisch)

*Het regent, mijn bloem, druppel voor druppel, zoals onze voetstappen
Haast je. Het regent, het water stroomt en alles bloeit*

Al Mayya – (traditioneel – Raqqa)

*Het water, het water, het ritme van de golven
Je brengt mijn hoofd op hol, met je hemelse schoonheid*

Qeset el sad

Umm Khaltoum – Reyad El Sonbaty

*Het was een droom, een mogelijkheid, toen werd het werkelijkheid
Een groot idee, gecreëerd met wetenschap. Het is de dam, je zult het zien
De dam houdt het water tegen, maar geeft zegeningen
Het water zal naar het zuiden en het noorden stromen
En meer leven zal groeien*

Het goud op de bodem van de Eufraat

Pas op, de Eufraat zal opdrogen. Op de bodem ligt goud, als het water opdroogt zal het goud verschijnen, er zal oorlog zijn, en hebzucht, en de mensen zullen tot de laatste man vechten. Dan zal het einde der tijden zijn.

Oorlog

Verdi/Klaagzang voor de val van de stad Ur

*Vandaag is een donkere dag, een ramp overspoelt ons
Gebouwen vallen stukken als een pot die breekt, de stad huilt*

Va Pensiero

Verdi

*Vlieg gedachten, op gouden vleugels, vestig je op de hellingen op de heuvels
waar zacht en mild de zoete luchten van ons geboorteland geuren*

*Groet de oevers van de rivieren en de omgevallen torens
O mijn zo lief en verloren land, herinnering zo lief en vol wanhoop*

*Gouden harp van de profetische zieners, waarom hangt u stom in de wilgenboom
Doe het geheugen in ons hart terug opvlammen, en vertel over vervlogen tijden
Laat een lied van droevige klacht horen met kracht om ons lijden te dragen*

Rouwmuziek

Verdi/traditioneel – Raqqa

Bu yil bu daglarin – (traditioneel – Oost-Turkije)

*De sneeuw smelt dit jaar niet, de ochtendwind brengt chaos en vernieling
Reizigers mijden dit gebied, het land is verloren
Het water van de rivier is veranderd in modder
Ik verliet mijn land en kwam bij meren van steen*

Aria Abigaille

Verdi

*Ik sterf, ik voel het leven uit me wegstromen,
Vergeef me*

-Laat de regen komen

*Mogen zij de hoop op u vestigen
Wie verlost mij van de ijzeren greep van mijn misstappen
De hemel verheft wie getroffen is. Vergeef me..*

Sumerische hymne – (Syrië – 2700 B.C.)

Ik zal je eren en offers brengen. Ik bid zodat ik mijn fouten zie en kan veranderen. Zodra zonden niet langer bedekt zijn en niet meer veranderd hoeven te worden. Ik zal je offers brengen. Je zal van me houden in je hart. Er zal vruchtbaarheid zijn.

Herinnering aan het paradijs – (Sumerisch gedicht, 2700 B.C)

In die dagen was er geen slang, geen scorpioen, geen hyena, er was geen gevaar en geen angst en geen strijd. De wereld was kalm. En alle mensen spraken als met één stem.

Ala shod al Furat

Yaas Khadir – Irak

*Dwalend langs de rivier de Eufraat, zie ik golven van hoop
De liefde van het water speelt met mij
Ik vergeet de passie niet zomaar, noch mijn liefde en liedjes
Aan de rivier de Eufraat, golven van hoop bevangen me*

Museum Van Loon Amsterdam

World Opera Lab

MUSEUM VAN LOON

Opengesteld voor publiek biedt Museum Van Loon sinds 1973 de bezoeker de unieke mogelijkheid om de woning van een Amsterdamse regentenfamilie te bezoeken. Het huis – ca. 1672 voltooid – is sinds 1884 aan de familie Van Loon verbonden en is ingericht met de familiecollectie meubelen, zilver, porselein en portretten. De bezoeker staat oog in oog met de bewoners van toen en ervaart de wooncultuur in de oorspronkelijke historische omgeving en sfeer. De geschiedenis van de familie Van Loon geeft daarbij aanleiding voor het organiseren van tijdelijke tentoonstellingen met de familiegeschiedenis, het huis of de collectie als uitgangspunt.

museumvanloon.nl

Volg ons via:

 facebook.nl/museumvanloon

 instagram.com/museumvanloon

Keizersgracht 672, 1017 ET Amsterdam

Museum Van Loon is tijdelijk vanwege COVID-19 open van woensdag t/m zondag tussen 10 en 17 uur.

Nomaal gesproken 7 dagen per week open.

WORLD OPERA LAB

World Opera Lab maakt unieke interculturele operavoorstellingen, opera's waarin culturele verschillen overstegen worden. Maatschappelijke thema's worden op poëtische wijze bevestigd in energieke kruisbestuivingen van muziek en dans uit verschillende culturen, met het operarepertoire als kloppend hart. World Opera Lab werkt aan een serie opera's over natuurlijke grondstoffen – waarvan de onlangs lovend ontvangen *Ine Aya'* over ontbossing in Indonesië de eerste was – *Va Pensiero* is het tweede deel.

worldoperalab.com

Volg ons via:

 facebook.com/worldoperalab

 instagram.com/worldoperalab

Va Pensiero: de Eufraat en haar verhalen is mede mogelijk gemaakt door financiële steun van:

**FONDS
PODIUM
KUNSTEN**
PERFORMING
ARTS FUND NL

PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS

GIESKES-STRIBIS
FONDS

 GRAVIN VAN BYLANDT
STICHTING

AF amsterdams
fonds voor de
kunst

Partner

**GRACHTEN
FESTIVAL**

Museum Van Loon
Amsterdam

**World
Opera
Lab**